

TurkMSIC Görüş Bildirgesi

Cinsel Yönelim ve Cinsiyet Kimliği Farkı Gözetmeksizin Herkes İçin Eşit Sağlık Hakları ve Yasa Önünde Eşitlik

Önerge Sahibi: TurkMSIC İstanbul

Destekleyen: TurkMSIC Kırıkkale

Yazan: Mehmet Başat Tepe, LORA – TurkMSIC İstanbul ve SCORA Gönüllüleri Ahmet Melih Erdoğan, Edanur Karapınar, Kardelen Başlı

Nisan Genel Kurulu, 2013, Bursa

ÖZET

Bütün insanlar onur ve haklar bakımından eşit bir şekilde, hür olarak doğmuştur. Bütün insan hakları evrensel ve birbirleriyle ilişkilidir. Cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği, bireyin haysiyeti ve de insanlığıyla ilgilidir. Bu kavramlar hiçbir şekilde ayrımcılık ve istismar malzemesi olarak kullanılamaz.

Lezbiyen, Gey, Biseksüel, Transseksüel ve İnterseks (LGBTİ) bireylere karşı uygulanan ayrımcı ve damgalayıcı politikalar hem bu bireylerin sağlıklarını bozmakta hem de bu bireylerin devletçe sunulan sağlık hizmetlerinden hak ettikleri ölçüde yararlanmalarının önüne geçmektedir. İşte bu kapsamda Türk Tıp Öğrencileri Uluslararası Birliği (TurkMSIC) bireyin cinsiyet kimliği ve cinsel yönelimi ve bu kimliği ifade ediş biçimi her ne olursa olsun bütün insanların yasa önünde eşit sayılması gerektiğini kabul eder ve bu kimlikleri sebebiyle bireylere uygulanan her türlü ayrımcılık ve damgalamayı reddeder.

GİRİŞ

Cinsel yönelim, bireyin cinsel veya duygusal olarak arzuladığı cinsiyeti ifade eder. Cinsel yönelimler temel olarak kendi cinsiyetinin üyelerine yönelme (eşcinsellik-homoseksüalite), karşı cinsiyet+in üyelerine yönelme (karşıcinsellik-heteroseksüalite) veya her iki cinsiyete yönelme (ikicinsellik-biseksüalite) şeklinde sınıflandırılır. Ancak bu konuda araştırmalar sürmekte ve daha fazla yönelimler olabileceği belirtilmektedir. ^[1] Cinsiyet kimliği ise bireyin kendini erkek, dişi veya trans olarak kabulüdür. ^[1]

Temel insan haklarının ihlali veya bunlara gereken önemin verilmemesi, sağlıkta eşitlik kavramını ciddi bir şekilde zedeleyecektir. Bununla birlikte doğru sağlık politikaları insan haklarını destekleyebilir. Uluslararası Tıp Öğrenci Birlikleri Federasyonu (IFMSA) da insanların cinsel yönelim ve cinsiyet kimlikleri sebebiyle damgalanmasının ya da ayrımcılığa uğratılmasının sağlıkta kabul edilemez bir eşitsizlik yarattığı görüşündedir.^[2]

LGBTİ bireyler, toplumun sağlık açısından riskli bir kesimini teşkil etmektedir. Lezbiyen, gey ve biseksüel bireyler heteroseksüel bireylere oranla intihara 2.47 kat; depresyon, anksiyete bozukluğu ve alkol ve diğer maddelere bağımlılık geliştirmeye ise 1.5 kat daha meyillidir.^[3] Eşcinsel erkek ve kadınlar intihar teşebbüsleri, alkol bağımlılığı, uyuşturucu bağımlılığı ve sosyal bağlarda kopukluk gibi intihar risk faktörlerini yüksek oranlarda taşımaktadırlar.^[4]

LGBTİ bireylerin kronik olarak maruz kaldığı ayrımcılık ve önyargı bu bireylerin sağlığında olumsuz sonuçlara yol açmaktadır.^[5] Azınlık stresi fikri eşcinsellerin heteroseksist bir toplumda damgalanma sebebiyle maruz kaldıkları kronik strese dayanır. Azınlık stresi etkenleri içselleştirilmiş homofobi, stigma ve gerçek ayrımcılık ve şiddet deneyimleri olarak sınıflandırılabilir.^[6]

İçselleştirilmiş homofobi, LGBT bireylerin özellikle kendi kimliğini ilk fark ettikleri dönemde kendilerine karşı takındıkları olumsuz tutumdur.^[7] Kişinin kendi benlik kavramı ve değer yargıları çerçevesinde cinsel stigmaların kabul ve onayı olarak da tanımlanabilir. İçselleştirilmiş homofobi, heteroseksüellerde görülen önyargının karşılığıdır.^[8]

ANA METİN

İnsan Hakları Evrensel Beyanname^[9] ve Yogyakarta Prensipleri^[10] uyarınca biz, TurkMSIC olarak;

- Toplumdaki LGBTİ bireyleri kapsayan ve ayrımcılığa karşı çıkan uygulamaların toplum sağlığı için vazgeçilmez olduğunun bilincinde olarak cinsiyet kimliği ve cinsel yönelimi ne olursa olsun bütün bireylerin insan haklarını tanıyoruz.
- Cinsiyet kimliği ve cinsel yönelimi ne olursa olsun bütün bireylere eşit sağlık hizmeti sunulması gerektiğine inanıyoruz.
- Sağlık sektöründe çalışan ve çalışacak herkese cinsel yönelimler ve cinsiyet kimlikleri konusunda önyargısız, kapsamlı ve uyumlu bir eğitim verilmesini istiyoruz.

TurkMSIC bireylere cinsel yönelimleri ve cinsiyet kimlikleri üzerinden uygulanan her türlü ayrımcılık ve damgalanmayı reddetmektedir. TurkMSIC LGBTİ bireylerin sağlıklarına ilişkin her türlü çalışmayı destekler ve teşvik eder.

İşbu sebeplerle TurkMSIC;

Hükümeti,

- Bireylere cinsel yönelim veya cinsiyet kimlikleri üzerinden uygulanan şiddet, tehdit, şiddete teşvik ve benzeri eylemlerin adil bir şekilde cezalandırılabilmesi için gerekli yasal düzenlemeleri yapmaya,

- Bireylerin özellikle sağlık personeli tarafından cinsel yönelim ve cinsiyet kimlikleri sebebiyle ayrımcılığa uğramasına engel olmak için gerekli adımları atmaya,
- Bireylere cinsel yönelim veya cinsiyet kimlikleri sebebiyle uygulanan her türlü zararlı tıbbi uygulamaya son verilmesi için gerekli yasal düzenlemeleri yapmaya,
- Bireylerin, cinsel yönelim ve cinsiyet kimlikleri sebebiyle etik dışı veya aydınlatılmış onamları alınmadan HIV/AIDS ve cinsel yolla bulaşan diğer enfeksiyonlara karşı aşı, ilaç veya test geliştirmek amacı gúden araştırmalar da dahil olmak úzere herhangi bir tıbbi araştırmaya dahil edilmemesi ve bireylere ELISA testi dahil olmak úzere aydınlatılmış onamları alınmadan hiçbir tıbbi işlem yapılmamasını garantilemek için gerekli yasal düzenlemeleri yapmaya,

Tıp fakúltelerini,

- Müfredatlarını cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği konularını da kapsayacak şekilde genişletmeye,
- Personelini cinsel yönelim ve cinsiyet kimlikleri konusunda eğitmeye çağırır.

TurkMSIC yerel kurulu bulunan bütún tıp fakúltelerinde yaptığı tüm etkinliklerde, tüm proje ve yayınlarında ve ulusal organizasyonlarında bireylerin cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği farklılıklarına saygı duyacağını bildirir ve ortağı olan kuruluşları, tıp fakúltelerini ve hükümeti her bireyin insan haklarına kavuşması için sorumluluk almaya çağırır.

Kaynakça

1. American Psychological Association. Definition of Terms: Sex, Gender, Gender Identity, Sexual Orientation. 2011
2. International Federation of Medical Students' Associations. Policy Statement on Marriage Equality and Health. Baltimore, USA: The 62nd March General Assembly of the International Federation of Medical Students' Associations. 2013.
3. King M et al. 2008, 'A systematic review of mental disorder, suicide, and deliberate self harm in lesbian, gay and bisexual people', BMC Psychiatry, vol. 8.
4. Saunders JM et al. 1987, 'Suicide risks among gay men and lesbians: a review', Death Studies, vol. 11.
5. Kelleher C. 2009, 'Minority Stress and Health: Implications for lesbian, gay, bisexual, transgender and questioning (LGBTQ) people', Counselling Psychology Quarterly, vol. 22, issue 4, 2009
6. Meyer IH. 1995, 'Minority Stress and Mental Health in Gay Men', Journal of Health and Social Behavior, vol. 36
7. Herek GM et al. 1997, 'Correlates of Internalized Homophobia in a Community Sample of Lesbians', Journal of the Gay and Lesbian Medical Association, 1997, 2, 17-25

8. Herek GM et al. 2009, 'Internalized Stigma Among Sexual Minority Adults: Insights From A Social Psychological Perspective', Journal of Counseling Psychology, 56, 32-43

9. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi. 1948.
<http://www.tbmm.gov.tr/komisyon/insanhaklari/pdf01/203-208.pdf>

10. Uluslararası Hukukçular Komisyonu. Yogyakarta Prensipleri. 2006
<http://www.unhcr.org/refworld/docid/48244e602.html>

